

Motion till riksdagen 2020/21:647

av Aron Emilsson m.fl. (SD)

Ökad nordisk språkförståelse

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur den nordiska språkförståelsen kan förstärkas och förbättras och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Språkförståelsen och möjligheten att kommunicera på de nordiska språken med varandra är en nyckelfaktor i den nordiska gemenskapen och det nordiska samarbetet. En stark språkförståelse fungerar som smörjmedel för vår gemensamma kommunikation och minskar transaktionskostnader inom såväl handel som arbetsmarknadernas integration och det kultur- och utbildningspolitiska samarbetet. Flera av de nordiska språken är nära besläktade och förstås relativt lätt av invånare i andra nordiska länder. Att Nordiska rådet också uppmanar och uppmuntrar till kommunikation på de nordiska språken under gemensamma sessioner och sammanträden är mycket positivt och bidrar till att stärka språkförståelsen mellan parlamentarikerna. Samtidigt kan vi konstatera att den nordiska språkförståelsen befinner sig i ett skört läge, då den avtar bland yngre generationer och särskilt svenskans ställning i Finland går tillbaka. Vi ser det som principiellt viktigt att understryka alla de nordiska språkens unicitet och okränkbara värde men vill samtidigt verka för ökade insatser för att förstärka och förbättra den nordiska språkförståelsen, detta redan från den tidiga skolåldern.

I dag finns möjligheten för skolklasser i Sverige och övriga Norden att använda sig av redskapet ”Norden i skolan” där man bland annat arbetar med grannspråksundervisning. Ett stort fokus ligger på talspråk och hörförståelse för de nordiska språken, med verktyg som möjliggör för skolbarnen att använda sina nordiska språkkunskaper med andra elever från övriga Norden. Vi ser mycket positivt på satsningar likt Norden i skolan och vår ambition är att språkfrämjande satsningar som denna ska få en centralare del i utbildningen.

Anna Helga Hannesdóttir, filosofie doktor tillika lektor vid institutionen för svenska språket vid Göteborgs universitet, menar att det krävs stringenta politiska och ekono-

miska satsningar på grannspråken i de skandinaviska skolorna. Samtidigt konstaterar Hannesdóttir att lärarutbildningarna är den svagaste länken i utbildningskedjan när det gäller grannspråksundervisningen. Vidare att det våren 2009 inte fanns incitament för det enskilda lärosätet att centralt säkerställa att de svensklärare som de utbildade gavs tillfälle att, inom ramen för sin utbildning, tillägna sig adekvata kunskaper i och om grannspråken (källa: Den nordiska språkförståelsen: evnen til å forstå annerledes talende mennesker, 2010).

Anna Helga Hannesdóttir föreslår bland annat att kunskap om grannspråk och grannspråksundervisning ska införas som ett krav i examensordningen för lärarexamen med inriktning på svenskämnet. Det tror vi kan vara ett sätt att angripa problemet.

Inom Nordiska ministerrådet har arbetet med en ny nordisk språkdeklaration pågått under en tid. Den nya språkdeklarationen ska ersätta den tidigare från år 2006. Ett mål i deklarationen från år 2006 är att alla nordbor ska kunna kommunicera med varandra, i första hand på ett skandinaviskt språk. Ett ambitiöst mål som tyvärr inte har uppnåtts. Språkförståelsen mellan framför allt de skandinaviska språken är i dag lägre än när språkdeklarationen togs fram och det finns i dag ett större behov av skarpa förslag som får bukt med den negativa trenden så att de nordiska språkens ställning inte försvagas ytterligare i framtiden.

Aron Emilsson (SD)

Angelika Bengtsson (SD)

Cassandra Sundin (SD)

Ann-Christine From Utterstedt (SD)

Lars Andersson (SD)

Staffan Eklöf (SD)